

Thực trạng hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học cơ sở huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng

Nguyễn Ngọc Hùng*

*Học viên cao học. Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 03/10/2024; Accepted: 14/10/2024; Published: 30/10/2024

Abstract: The issue of application of information technology in teaching activities is very necessary in any schools. Over the years, the junior high schools in Lam Ha district, Lam Dong province have paid close attention to this matter and have contributed to innovation in teaching activities. However, in the face of the requirements of teaching innovation and the trend of the industrial revolution 4.0, the application of information technology in teaching activities have revealed many limitations and inadequacies. By survey and observation methods, this article has summarized the current situation of information technology application in teaching activities in junior high schools in Lam Ha district, Lam Dong province to serve as basic background for proposing measures to contribute to improving the quality of teaching in Lam Ha district

Keywords: Information technology; application of information technology, application of information technology in teaching, junior high schools of Lam Ha district

1. Đặt vấn đề

Đảng và Nhà nước ta coi giáo dục là quốc sách, giáo dục là nguồn lực quan trọng trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04 tháng 11 năm 2013, Hội nghị Trung ương 8 khóa XI nêu rõ: “Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) và truyền thông trong dạy và học” [3]. Đặc biệt, Chỉ thị số 58-CT/TW ngày 17 tháng 10 năm 2000 về đẩy mạnh ứng dụng và phát triển CNTT phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã khẳng định: “Ứng dụng và phát triển CNTT ở nước ta nhằm góp phần giải phóng sức mạnh vật chất, trí tuệ và tinh thần của toàn dân tộc, thúc đẩy công cuộc đổi mới, phát triển nhanh và hiện đại hóa ngành kinh tế,... tạo khả năng đi tắt đón đầu để thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa” [4].

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường THCS huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng

2.1.1. Phương pháp khảo sát và cách tính kết quả

Bài viết sử dụng phương pháp khảo sát các nội dung về hoạt động ứng dụng CNTT tại 6 trường THCS của huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng (gồm: THCS Lý Tự Trọng, THCS Gia Lâm, THCS Từ Liêm, THCS Tân Hà, THCS Phú Sơn, THCS Võ Thị Sáu) với 116 giáo viên.

2.1.2. Thực trạng nhận thức về vai trò của hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học

Từ kết quả khảo sát, cho thấy đa số giáo viên đều có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng và tính cần thiết của hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học. Tuy nhiên, thực tế vẫn tồn tại một bộ phận giáo viên vẫn chưa nhận thức đúng và đầy đủ về vấn đề trên; thông qua phân tích độ tuổi và khả năng ứng dụng CNTT trên phiếu khảo sát đối với các ý kiến cho rằng ứng dụng CNTT trong dạy học là ít quan trọng/ ít cần thiết hoặc không quan trọng/không cần thiết cho thấy: đa số các ý kiến đều tập trung vào các giáo viên lớn tuổi, còn hạn chế về kỹ năng ứng dụng CNTT, số còn lại là các giáo viên có độ tuổi trung niên, còn ngại khó và không chịu tiếp cận cái mới. Đây là vấn đề mà người quản lý cần quan tâm khi tổ chức triển khai hoạt động ứng dụng CNTT vào dạy học.

2.1.3. Thực trạng thực hiện mục tiêu hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học

Kết quả khảo sát cho thấy kết quả thực hiện mục tiêu hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học chỉ ở mức trung bình; trong đó, việc thực hiện mục tiêu “đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học” chiếm vị trí thứ nhất, mục tiêu “đổi mới kiểm tra, đánh giá” và “hiện đại hóa và nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo” chiếm vị trí thứ hai. Kết quả này phản ánh được giáo viên đã xác định và thực

hiện mục tiêu của hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học, nhưng hiệu quả thực hiện chưa cao.

2.1.4. Thực trạng thực hiện hình thức hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học

Kết quả khảo sát cho thấy giáo viên sử dụng linh hoạt các hình thức tổ chức dạy học trong đó dạy học trực tiếp vẫn là chủ yếu; hình thức dạy học trực tuyến và dạy học kết hợp chỉ mới được sử dụng ở năm học 2021-2022, tuy nhiên tỷ lệ thực hiện lại rất thấp. Kết quả ở hình 2.3 chứng tỏ giáo viên vẫn chưa mạnh dạn tổ chức dạy học trực tuyến và dạy học kết hợp.

2.1.5. Thực trạng nguồn nhân lực ứng dụng CNTT trong dạy học

Kết quả so sánh năng lực sử dụng CNTT của giáo viên cho thấy xuất phát điểm của trình độ và năng lực ứng dụng CNTT của giáo viên còn thấp; trình độ và năng lực ứng dụng CNTT của giáo viên có xu hướng tăng lên theo từng năm học, nhưng chưa đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực để đẩy mạnh hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học.

2.1.6. Thực trạng điều kiện cơ sở vật chất và hạ tầng CNTT trong dạy học

Thông qua quan sát cơ sở vật chất ở các trường và kết quả khảo sát cho thấy, các trường đều được xây dựng kiên cố, có đầy đủ phòng học và một số phòng hỗ trợ học tập (phòng học bộ môn Tin học, phòng đa chức năng); một số phòng học ở các trường được trang bị thiết bị trình chiếu (máy chiếu, smart tivi hoặc tivi màn hình lớn), thiết bị âm thanh, đường truyền internet tốc độ cao; phòng bộ môn tin học được trang bị máy chủ và hệ thống máy trạm; có hệ thống mạng Lan, mạng internet và cài đặt các phần mềm dạy học trong chương trình giáo dục phổ thông. Tuy nhiên, việc trang bị hạ tầng CNTT ở các trường còn rất thấp, số lượng máy vi tính phục vụ giảng dạy và học tập của học sinh rất ít, thiết bị trình chiếu, đường truyền internet và các phần mềm phục vụ giảng dạy, kiểm tra đánh giá chưa đáp ứng yêu cầu về cơ sở vật chất hạ tầng CNTT để đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong dạy học.

2.2. Đề xuất biện pháp quản lý hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường trung học cơ sở huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng

Từ thực trạng hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường trung học cơ sở huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng, lưu ý những hạn chế, bất cập; bước đầu tác giả đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động ứng dụng CNTT các trường trung học cơ sở bao gồm: (1) Nâng cao nhận thức cho CBQL và GV về vai trò của hoạt động ứng dụng CNTT và quản lý hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học: (2) Tăng

cường quản lý mục tiêu hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học; (3) Tăng cường quản lý nội dung hoạt động ứng dụng CNTT trong xây dựng kế hoạch bài dạy, tổ chức dạy học và kiểm tra đánh giá; (4) Đổi mới quản lý hình thức hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học. Đổi mới quản lý hình thức hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học; (5) Đẩy mạnh hoạt động đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực ứng dụng CNTT trong dạy học; (6) Tăng cường điều kiện cơ sở vật chất và hạ tầng CNTT trong dạy học.

3. Kết luận

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 tác động sâu sắc tới mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có ngành giáo dục. Hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học hiện nay là vấn đề đặt ra đòi hỏi các nhà trường cần có những ứng dụng đồng bộ nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục. Thời gian qua, các trường trung học cơ sở huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng đã có những chú trọng và đạt những kết quả nhất định trong dạy học tuy nhiên vẫn còn nhiều hạn chế. Việc tăng cường quản lý hoạt động này góp phần thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu thực tiễn xã hội hiện nay.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017). *Kế hoạch số 345/KH-BGDĐT ngày 23 tháng 5 năm 2017 về thực hiện Đề án “Tăng cường ứng dụng CNTT trong quản lý và hỗ trợ các hoạt động dạy - học, nghiên cứu khoa học góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo giai đoạn 2016 - 2020, định hướng đến năm 2025”*. Hà Nội.

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020a). *Văn bản số 1061/BGDĐT- GDTrH, ngày 27 tháng 3 năm 2020 về hướng dẫn dạy học qua internet, trên truyền hình đối với cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên trong thời gian HS nghỉ học ở trường vì Covid-19*. Hà Nội.

[3] Chính phủ (2013), *Nghị quyết số 44/NQ-CP về ban hành Chương trình hành động của thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.

[4] Nguyễn Anh Tuấn (2023), *Quản lý hoạt động ứng dụng CNTT trong quản lý dạy học ở các trường tiểu học huyện Bàu Bàng, tỉnh Bình Dương*, Tạp chí Thiết bị giáo dục, số tháng 8/2023.

[5] Phó Đức Hòa và Ngô Quang Sơn (2011), *Phương pháp và công nghệ dạy học trong môi trường sư phạm tương tác*. NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.

[6] Quốc hội (2006), *Luật Công nghệ Thông tin số 67/2006/QH11 ngày 29 tháng 6 năm 2006*